

Õiguskantsler

Teie 23.11.2016 nr

Meie 22.12.2016 nr 7-5/161333/1605289

Sobiva sotsiaalteenuse korraldamine

Lugupeetud avaldaja

Pöördusite Teie emale sotsiaalteenuste korraldamise küsimuses. Õiguskantsleri nõunik võttis ühendust [] valla sotsiaaltöötajaga, et selgitada välja asjas oluline.

Suhelnud sotsiaaltöötajaga, selgus, et [] vald on korraldanud Teie emale abi täisealise isiku üle hoolduse seadmise kaudu. Seega pole [] vald Teie ema abita jätnud. Küsimus on, kas muutunud oludes vastab kunagi otsustatu Teie ema huvidele ja kas olete jätkuvalt valmis oma ema ise hooldama.

[] valla sotsiaaltöötajaga vesteldes selgus, et Teie ema hoolduse sobivamaks korraldamiseks on vaja uuesti hinnata ema abivajadust. Abi korraldamisel tuleb vallavalitsusel lähtuda niivõrd kui see võimalik on, Teie ema huvidest ja tahtest. Nende asjaolude väljaselgitamiseks tuleb Teil võimaldada [] valla sotsiaaltöötajal kohtuda emaga.

On väga oluline, et Teie ema saaks kasutada vajalikku teenust. Kirjavahetusest paistab, et olete üldhooldekoduteenuse vastu, kuna sobivat teenuseosutajat pole Te leidnud ning Teil puudub raha, et teenuse eest maksta.

Dementse eest hoolitsemine nõuab eriteadmisi ja oskusi, mistõttu ei pruugi hooldekodu leidmine olla kerge. Sobiva hooldekodu otsimisel saab Teie emale toeks olla [] valla sotsiaaltöötaja, kes peaks omama ülevaadet pakutavatest teenustest. [] valla sotsiaaltöötaja on menetluses kinnitanud, et sobiv hooldekodu asub Keilas. Arusaadavalt on Teie ja Teie ema vaatenurgast oluline, et sobivat teenust pakkuv hooldekodu asuks võimalikult lähedal Teie kodule. Kui säärast hooldekodu ei leidu, tuleb paratamatult teha valik koduläheduse ja sobivuse vahel.

Perekonnaseaduse järgi lasub Teil oma ema ees ülalpidamiskohustus. Seadus ei nõua, et peaksite ülalpidamiskohustuse täitmisel olulises osas loobuma oma praegusest elatusstandardist (vt [perekonnaseaduse](#) § 102). Vastavalt [sotsiaalhoolekande seaduse](#) § 16 lõigetele 2 ja 3 tuleb [] vallal siis, kui ema ja Teie ning teised teda üleval pidama kohustatud sugulased ei jõua hooldekodukoha eest ise tasuda, võtta puuduolev osa enda kanda. [] vald on väljendanud ka valmisolekut seda teha. Et [] vald teaks, mil määral olete ise suutelised teenuse eest tasuma, on [] vallal tarvis ülevaadet Teie ema ja ülalpidamiskohustusega pereliikmete vara ja kohustuste

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

kohta. Kui [] vald sellist ülevaadet ei oma või kui ülalpidamiskohustusega pereliikmed ei osale vabatahtlikult Teie ema hoolduskulude katmises, võib [] vald [võlaõigusseaduse](#) § 1018 lg 1 p 3 alusel täita ülalpidamiskohustuse pere asemel. Vastaval juhul saab vald nõuda ülalpidamiskohustusega pereliikmetelt kohtu kaudu raha tagasi. Vald saab pereliikmete eest makstud nõuda tagasi pereliikmete ülalpidamiskohustuse ulatuses. Selliseid juhtumeid on kohtutest ka läbi käinud (vt nt Riigikohtu lahendit nr [3-2-1-67-15](#)).

Arvestades, et Teie ema on dementne, tõusetub küsimus eestkoste seadmisest. Eestkostja määramine võib olla vajalik Teie ema asjade ajamiseks. Muu hulgas on eestkostjat vaja selleks, et oleks võimalik kaitsta Teie ema õigusi, kui [] vald peaks ta alusetult jätma ilma vajalikest sotsiaalteenustest. Kaebeõigus neis asjades on emal, mitte Teil. Seepärast tuleks nt Teil või [] vallal anda Harju Maakohtule teada vajadusest alustada eestkoste seadmise menetlust (perekonnaseaduse § 203 lg 1).

Loodan, et neist selgitustest oli abi.

Soovin Teile ja Teie emale rahulikku jõuluaega.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise